

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3792/2021
16.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Драгане Миросављевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Никола Јасика и Драган Јасика, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности, Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9387/19 од 16.10.2020. године, у седници одржаној 16.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9387/19 од 16.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4686/19 од 25.04.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади штету у износу од 1.257.281,93 динара, са законском затезном каматом од 30.08.2013. године до исплате. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 210.830,00 динара, са законском затезном каматом од 25.04.2019. године до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 9387/19 од 16.10.2020. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П 4686/19 од 25.04.2019. године и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде штете плати 1.257.821,93 динара, са законском затезном каматом од 30.08.2013. године до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој плати парничне трошкове у износу од 127.125,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код ТП „Драгачево“ АД Инђија, па је његов послодавац, правноснажном пресудом Општинског суда у Инђији П1 314/05 од 21.06.2017. године, обавезан да му исплати минималну зараду за период од 01.10.2001. године до 31.10.2006. године, у износу од укупно 334.184,80 динара, са припадајућом каматом од доспелости сваког obroка до исплате и парничне трошкове од 145.564,00 динара. Решењем Четвртог општинског суда у Београду И 1566/08 од 10.03.2008. године, ради наплате предметног потраживања тужиоца, одређено је извршење продајом непокретности извршног дужника – двособног стана на првом спрату стамбене зграде у ..., у улици ... број ..., на к.п. ..., уписан у л.н. ..., К.О. ... и забележбом решења о извршењу у катастру. Извршни суд је доставио то решење, ради уписа забележбе из решења Служби за катастар непокретности у Београду 17.03.2008. године, а захтев је заведен под бројем ...-...-...-.../... . Упис забележбе решења о извршењу И 1566/08 од 10.03.2008. године, дозвољен је решењем Службе за катастар непокретности у Београду број ...-...-...-.../... од 06.07.2010. године, а извршење није спроведено, јер је над извршним дужником, решењем Привредног суда у Београду Ст 215/10 од 23.03.2010. године, отворен стечај. Тужилац је у стечају пријавио своје потраживање по решењу о извршењу И 1566/08, као различно потраживање, са правом на одвојено намирење на непокретности дужника из л.н. ... К.О. Закључком стечајног судије од 06.07.2010. године, тужиоцу је признато стечајно потраживање у трећем исплатном реду у износу од 1.067.127,00 динара (главница по извршној исправи од 334.184,80 динара, парнични трошкови од 145.564,96 динара и трошкови извршења од 19.180,00 динара, са обрачунатом затезном каматом до отварања стечаја). Оспорено му је право на намирење истог потраживања на непокретности стечајног дужника уписаној у л.н. ... К.О. ..., па је тужилац, као поверилац, упућен на парницу ради утврђења различног права. Пресудом Привредног суда у Београду п 14264/10 од 29.09.2011. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да он има различно потраживање са правом на одвојено намирење из непокретности стечајног дужника уписане у л.н. ... К.О. ... у износу од 1.566.059,00 динара, са затезном каматом од 23.03.2010. године као дана поступка стечаја до исплате, а тужиочева жалба је одбијена пресудом Привредног апелационог суда Пж 262/12 од 07.10.2012. године. У том поступку, другостепена пресуда је пуномоћнику тужиоца, адвокату Рајку Јасика из ... достављена 21.11.2012. године. Тужилац није стекао право на одвојено намирење из непокретности дужника на којој је дозвољено извршење јер је забележба извршења у јавну књигу уписана после отварања поступка стечаја. Решењем Ст 215/10 од 01.04.2011. године, одобрен је нацрт за главну деобу за тужиоца, као различног повериоца који у парници утврђује своје право, па је резервисан износ од 622.200,00 динара. Решењем Стечајног суда од 15.07.2013. године одобрен је нацрт за накнаду деобу стечајне масе и утврђена расположива средства у износу од 1.065.531,83 динара, па је та сума расподељена на стечајне повериоце трећег исплатног реда, сваком по 2.46% од утврђених потраживања. Тужиочево потраживање је, са урачунавањем исплате по главној деоби, утврђено у износу од 802.566,21 динар и од тога му је исплаћено 2,46% или 19.780,00 динара. Решењем Стечајног суда Ст 3118/11 од 30.09.2013. године, закључен је стечајни поступак над стечајном масом, наложено је брисање стечајне масе из регистра и тиме је поступак према стечајној маси правноснажно окончан. Тужилац је тужбом тражио да суд тужену обавезе да му

накнади штету коју је претрпео због несавесног и неблаговременог рада његовог органа имајући у виду да је Служба за катастар непокретности примила решење о извршењу И 1566/08, са захтевом извршног суда за забележбу извршења у л.н. ... К.О. ..., 17.03.2008. године, а забележбу је дозволила решењем од 06.07.2010. године, после отварања стечаја, због чега тужиоцу није признато својство разлучног повериоца, са правом на одвојено намирење на непокретности стечајног дужника уписаној у л.н. ... К.О.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужену обавезао да тужиоцу накнади предметну штету са припадајућом каматом у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима пошто је закључио да није основан приговор застарелости јер је субјективни трогодишњи рок из члана 376. истог закона почео да тече 30.08.2013. године када је тужилац намирен у стечајном поступку и када је сазнао за обим настале штете, а тај рок није истекао до подношења тужбе 02.12.2015. године. По мишљењу првостепеног суда, непоступањем органа тужене, Републичког геодетског завода – Службе за катастар непокретности, тужиоцу је нанета штета, јер је решење о извршењу Служби за катастар непокретности достављено, од стране Четвртог општинског суда у Београду, 17.03.2008. године, а упис забележбе извршења продајом непокретности извршног дужника извршен је решењем од 06.07.2010. године, након покретања стечајног поступка (23.03.2010. године), због чега, сходно одредби члана 49. став 3. Закона о стечају, тужилац није стекао својство разлучног повериоца (јер разлучна права стечена извршењем или обезбеђењем за последњих 60 дана пре отварања стечајног поступка ради принудног намирења или обезбеђења престају да важе и такви повериоци нису разлучни повериоци). Да је орган тужене поступио у законском року, по мишљењу првостепеног суда, тужилац би, као разлучни поверилац остварио своје потраживање, због чега постоји директна узрочно-последична веза између радњи органа тужене и штете коју је тужилац претрпео.

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца јер је закључио да је приговор застарелости потраживања основан. Тужбу за накнаду штете тужилац је суду поднео 02.12.2015. године по протеклу рока из члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, од дана када је пресуда Пж 262/12 достављена његовом пуномоћнику, 21.11.2012. године. Пријемом те одлуке, тужилац је сазнао да нема право на одвојено намирење и да му средства која су резервисана решењем о закључењу стечаја Ст 215/10 од 28.06.2011. године (622.199,54 динара) неће бити исплаћена, па је тада сазнао за штету и одговорно лице и могао је да поднесе тужбу за накнаду штете услед неостварења разлучног права. По мишљењу другостепеног суда, када се има у виду да је предмет спора накнада штете због неостваривања разлучног права услед неправилног рада катастарског органа по члану 172. став 1. Закона о облигационим односима, исплата по накнадној деоби у стечајном поступку не утиче на рачунање рокова застарелости.

Врховни касациони суд налази да је одлука другостепеног суда правилна.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и доношење другог физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета), у смислу одребе члана 155. истог закона. Потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године

од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, пошто је тако прописано одредбом члана 376. ств 1. Закона о облигационим односима. Застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано, на основу одредбе члана 361. истог Закона.

У конкретном случају, тужбени захтев тужиоца у тужби од 02.12.2015. године за накнаду материјалне штете заснован је на чињеници да је тужилац претрпео штету несавесним и неблаговременим радом органа туженог због ког тужиоцу није признато потраживање, као разлучном повериоцу, у стечајном поступку Привредног суда у Београду Ст 215/10, односно тужилац сматра да је тужени одговоран што му Привредни суд у Београду, у стечајном поступку, није признао право одвојеног намирња, као разлучног повериоца, с обзиром да није извршен благовремен упис забележбе решења о извршењу Четвртог општинског суда у Београду И 1566/08 од 10.03.2008. године. То да му није признато својство разлучног повериоца, тужилац је сазнао онда када је његов пуномоћник примио пресуду Привредног апелационог суда у Београду Пж 262/12 од 17.10.2012. године, којом је одбијена као неоснована, његова жалба и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 14264/10 од 29.09.2011. године о одбијању његовог тужбеног захтева за утврђење постојања његовог разлучног потраживања у износу од 1.566.059,00 динара са припадајућом каматом и правом на одвојено намирње из непокретне имовине туженог, двособног стана број ..., на првом спрату зграде у улици ... број ..., на к.п. ..., уписаној у л.н. бр. ... К.О. Од тада па до дана подношења тужбе суду 02.12.2015. године, прошло је више од три године, а пошто се тужена, као дужник, позвала на застарелост, следи да је потраживање тужиоца застарело, а тиме и његово право да захтева испуњење обавезе тужене (члан 360. став 1. ЗОО).

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је он сазнао за обим штете даном намирња у стечајном поступку 30.08.2013. године и да је тада почео да тече трогодишњи рок застарелости према члану 376. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је тужилац тек тада сазнао за висину штете. Супротно наводима ревизије, предмет овог спора није накнада штете тужиоцу због чињенице да његово потраживање није намирено у потпуности у стечајном поступку, већ је предмет спора штета која је тужиоцу причињена неблаговременим уписом забележбе решења о извршењу Четвртог општинског суда у Београду И 1566/08 од 10.03.2008. године, на основу ког је тужилац имао могућност да стекне својство разлучног повериоца у стечајном поступку Привредног суда у Београду Ст 215/10. Разлучни повериоци нису стечајни повериоци, већ се, захваљујући свом разлучном праву којим је правовремено обезбеђено њихово потраживање из неког облигационог односа, намирују према правилима која би важила и да дужник није пао под стечај. Због тога, за рачунање рока застаревања прописаног одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима није битна чињеница када је окончан стечајни поступак, већ је битна чињеница када је тужилац, као оштећеник, сазнао да нема својство разлучног повериоца, а то је било онда када је примио пресуду Пж 262/12 од 17.10.2012. године. Усмислу одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима, тужилац је, имао могућност да првог дана по пријему пресуде Привредног суда Пж 262/12 од 17.10.2012. године, која је његовом пуномоћнику достављена 21.11.2012. године, захтева испуњење обавезе тужене на накнаду штете у износу од 1.566.059,00 динара, са припадајућом каматом, а није тако поступио, већ је тужбу суду поднео по протеку рока застаревања прописаног одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима. Пошто застарелошћу

престаје право захтевати испуњење обавезе, следи да се тужена основано позвала на застарелост, у смислу одребе члана 360. став 1 и 3. Закона о облигационим односима. Стога су неосновани наводи ревизије да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета у смислу одредбе члана 153. став 1. и 154. у вези члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић